

Raamattu Hollywood'in mukaan

The Bible According to Hollywood

[McMahon, T.A.](#)

Jul 2 2013

Hollywood'illa on pitkä historia Raamattuun perustuvien elokuvien tekemisessä mukaanlukien Cecil B. DeMille'n ja John Huston'in; italialaisten ohjaajien Pasolini'n, Rossellini'n ja Zeffirelli'n; amerikkalaisen Martin Scorsese'n ja australialaisen Mel Gibson'in eepokset. Broadway -musikaaleista on myös tehty ”raamatullisia” elokuvia ja videoita, kuten *Jesus Christ Superstar* ja *Joseph and the Amazing Technicolor Dreamcoat*. Pienempiä produktioita on runsaasti, mukaanlukien Visual Bible'n *Matteus*, *Apostolien teot* ja *Johanneksen evankeliumi*, TV -esitys *Judas*, *Campus Crusade'n The Jesus Project* ja Johnny Cash'in *The Gospel Road*. Sitten on tulevia elokuvaepoksia, joilla on todistetut lipunmyyntitähdet. Elokuvasa Nooa esimerkiksi esiintyvät Russell Crowe ja Anthony Hopkins ja on muita tarjouksia, joita suunnittelee kaksi suurta studioa. Warner Bros. ja 20th Century Fox suunnittelevat produktioita Mooseksen elämästä ja Steven Spielberg'iä houkuttamaan ohjaamaan toista niistä. Randall Wallace (*Braveheart*, *Secretariat*) tulee ohjaamaan tulevan filmiversion *New York Times*'in bestseller-kirjasta *Heaven Is for Real* (Suomeksi: *Taivas on totta, Kristillinen Kirja- ja Musiikkikustannus KKJMK, 2012*), joka, vaikkakaan ei raamatullinen kertomus, väittää antavansa taivaassa käyneen nuoren pojan ensikäden kokemuksia.

Näyttää, että Raamattu kiehtoo Hollywood'ia enemmän kuin koskaan; kiitos siitä paljolti Mel Gibson'in elokuvan *The Passion of the Christ* taloudelliselle menestykselle. History Channel'in hiljattainen 10-tuntinen minisarja *The Bible* ei mitenkään vähentänyt käynnissä olevaa innostusta rikkoessaan katsojaennätyksiä tehden siitä ”vuoden katsotuimman kaapeli TV:n viihdeohjelman.” Se näytettiin yli 13 miljoonalle katselijalle. Monet kristityt voisivat päätellä, että runsas mielenkiinto sekulaareilta viihdeyrityhtiöiltä on syy iloita. Se tietysti olisi hätäinen johtopäätös varsinkin niiltä, jotka kutsuvat itseään *raamatullisiksi* kristityiksi.

Määritelmämme aluksi, ketkä ovat todellisia raamatullisia kristittyjä. He ovat ihmisiä, jotka pitävät Raamattua Jumalan suorana tiedonvälityksenä ihmiskunnalle. He uskovat, että Pietarin sanat olivat Pyhän Hengen innoittamia, kun hän kirjoitti: ”...sillä ei koskaan ole mitään profetiaa tuotu esiin ihmisen tahdosta, vaan Pyhän Hengen johtamina ihmiset ovat puhuneet sen, minkä saivat Jumalalta” (2.Piet. 1:21). He uskovat, että kaikki sanat olivat virheettömiä, kun ne annettiin Raamatun kirjoittajille ja he kirjoittivat ne. Sekä Matteus että Luukas julistivat, että ”ei ihminen elä ainoastaan leivästä” (Lk. 4:4; Mt. 4:4). Paavali kiitti tessalonikalaisia, että he vastaanottivat ”Jumalan sanan,” joka heille oli opetettu ”ei ihmisten sanana, vaan, niinkuin se totisesti on, Jumalan sanana”(1.Ts. 2:13). Jeesus rukoili Isää, että Jumalan ”totuus” erottaisi Hänen opetuslapsensa: ”sinun sanasi on totuus” (Joh. 17:17). Luukas kirjoittaa ystävälleen Teofilukselle, että hänellä oli ”täydellinen ymmärrys” kaikesta kirjoittamastaan ja että Teofilus voi vastaanottaa sen luottamuksella: ”että oppisit tuntemaan, kuinka varmat ne asiat ovat, jotka sinulle on opetettu” (Lk. 1:1-4). Kaikkien noiden jakeiden (ja monien muiden) sanoma on, että ne tukevat raamatullista kristittyä, joka uskoo Kirjoitusten yliluonnolliseen tarkkuuteen.

Niille, jotka eivät ole samaa mieltä, sanoisin, että miettikäämme yhdessä. On kolme mahdollisuutta koskien Raamatusta löytyviä tietolähteitä: 1) Sanat tulivat suoraan Jumalalta; tai 2) Ne tulivat ihmisiltä, s.o., sanat perustuvat ihmisen spekulatioihin, mielipiteisiin ja arvauksiin Jumalasta; tai 3) Raamatun sanat ovat kohtien 1 ja 2 sekoitus. Raamatullinen tarkkuus kärsisi suuresti vaihtoehdoissa 2 ja 3, mutta ei vaihtoehdossa 1, käsityksessä, että Raamattu tuli suoraan Jumalalta.

Jumalan väitetyt kaikkivaltiuden ja kaikkitietävyyden ominaisuudet tukevat Hänen kykyään tuottaa kirja, jossa ei ole virheitä – nimittäin, jos väite pitää paikkansa. Me uskomme, että Jumalan väitteet Raamatussa todella ovat tosia ja että niitä tukevat hämmästyttävän tarkat profetiat, joista muodostuu

lähes 30 prosenttia Raamatusta (ks. [TBC 11/01](#) [3] ; [6/09](#) [4] ; [7/09](#) [5] ; Q&A [3/04](#) [6] , jne.). Profetia on hätkähdyttävä väline, jota Jumala käyttää vahvistamaan, että Hän yksin on Jumala ja että Hän yksin tietää tulevaisuuden. Lukuisissa Jesajan kirjan luvuissa Jumala julistaa kaikkivaltiutensa haastaen pakanoiden epäjumalien palvojat pyytämään jumaliaan tuottamaan tarkasti toteutuvia profetioita. Ne eivät voi – vaikka kautta historian on ollut jatkuvasti petollisia yrityksiä (ennustajia, kristallipalloon tuijottajia, velhoja, astrologeja, meedioita, kanavojia, ym.) osoittaa, että Raamatun Jumala on esittänyt väärän väitteen, mitä tulee Hänen ainutlaatuisuuteensa.

Jotta Raamatulla olisi jotain arvoa ihmiskunnalle, sen *täytyy* olla tarkka. Ne, joilla ei ole mitään ongelmia sellaisen Raamatun kanssa, joka sisältää ihmisten spekulatioita ja mielipiteitä vaikka vain osittainkin, asettavat luottamuksensa sellaiseen, jossa on osuutensa langenneilla vajavaisilla ihmisillä, sensijaan että luottaisivat äärettömän, vanhurskaan ja pyhän Jumalan sanoihin.

Mieltymykset eri Raamatun käännöksiin ovat kiistakysymyksiä monien kristittyjen kesken eivätkä kuulu tämän artikkelin piiriin, paitsi periaatteessa. Mitä raamatulliseen tarkkuuteen tulee, niin harvat kuitenkaan uskaltavat olla eri mieltä, että kirjaimellinen käännös olisi objektiivisin ja siksi tarkin. Kirjaimelliset käännökset nojaavat rukouksentäyteiseen raamatulliseen oppineisuuteen, joka on tutustunut tarkimpaan tietoon kääntäessään heprean ja kreikan sanoja englanniksi (englanninkielisiin Raamattuihin). Sitäpaitsi he ovat paljon vähemmän subjektiivisia, mikä tarkoittaa, että he eivät sisällytä henkilökohtaisia ennakoasenteita sen perusteella, mitä ihmiset *luulevat*, että jakeen *pitäisi* sanoa. Suosituimmat Raamatut tänä päivänä nojaavat subjektiiviseen. Niitä ovat *dynaamisen ekvivalenssin* periaatteella tehdyt käännökset, jotka esittävät käännöskomitean henkilökohtaisia mielipiteitä ennemmin kuin sanojen ja ilmausten kirjaimellisen käännöksen, mitä tulee jakeen merkitykseen. Vieläkin subjektiivisempia ovat *parafraasi*-käännökset – ne, jotka perustuvat yksilön ideoihin julistaessaan, mitä jae sanoo ja tarkoittaa. Kuten voi selvästi nähdä, niin luisussa kirjaimellisesta käännöksestä parafraasi-käännökseen liike on *objektiivisesta* henkilökohtaisesti *subjektiiviseen* ja Jumalan sanoista ihmisen ehdotuksiin, mielipiteisiin ja arvauksiin.

Jos tarvitset esimerkin sen kaltaisesta vahingosta, jonka subjektiivinen poistuminen Jumalan sanoista on aiheuttanut, sinun tarvitsee lukea *The Message* -versiosta vain Ps. 1:1 (Se kuuluu englanniksi näin: *How well God must like you—you don't hang out at Sin Saloon, you don't slink along Dead-End Road, you don't go to Smart-Mouth College*) tunnistaaksesi, että se, mitä Eugene Peterson kirjoitti, ei koskaan sovi lausumiin, ”Näin sanoo Herra” ja ”Minulle tuli Herran sana,” jotka esiintyvät tuhansia kertoja kaikkialla Raamatussa. Nuo sanomat tuntuisivat naurettavilta sovellettuina *The Message* -versioon, joka voi sanoa vain, ”Näin sanoo Eugene Peterson.”

Mitä tulee *The Message* -version jumalanpilkkään (”jumalanpilkkä” tarkoittaen Jumalan ja Hänen Sanansa luonteen vääristämistä), voisi luulla, että se on niin pahaa, kuin miksi se voi tulla epätarkkojen raamatunkäännösten puitteissa. Kyllä ja ei. Se voi olla toistaiseksi pahin (sitä käyttää yli 10 miljoonaa evankelikaalia), mutta vahingollisen kokonaisvaikutuksensa kannalta minkään kirjoitetun käännöksen vaikutuksia ei voi verrata Raamatulle aiheutettuun vahinkoon, kun sen sisältö käännetään valkokankaalle tai televisioon. Nuo katsojaluvut eivät ole arvioitavissa ja vaikutus on ollut mittaamattoman tuhoisa. Toivottavasti useimmat tämän lukijat ymmärtävät tilanteen. Ellei, niin suosittelen kirjaa *Showtime for the Sheep?*, joka antaa monia syitä, miksi on tehty paljon vahinkoa yritettäessä kääntää Raamattua visuaalisesti. Tämä lyhyt artikkeli keskittyy ensisijaisesti raamatullisen tarkkuuden välttämättömyyteen.

Kysymys: *Kuinka raamattu-elokuva toteuttaa raamatullisen tarkkuuden vaatimuksen?*

Vastaus: Ei se toteuta, eikä voikaan—ja syitä on monia. Seuraavassa lyhyt luettelo:

1) Elokuva ottaa, mitä Jumala on suoraan välittänyt Raamatussa ja tekee visuaalisen käännöksen siitä, mitä Hän sanoi riippuvaiseksi siitä, mitä on filmin tuottavan porukan mielissä ja ammateissa (kirjoittajat, ohjaajat, kuvaajat, taiteelliset johtajat, näyttelijät ja suuri joukko muita).

2) Muut rajoitteet, jotka ratkaisevat, mitä näkyy kankaalla, koskevat budjettia, paikkoja, säätä ja

väistämätöntä elokuvantekemisen ”Murphyn lakia,” joka kuuluu: ”Jos jokin voi mennä pieleen, se menee.” Ne ovat tuskin ”olkaamme totuudellisia Raamatulle” -näkökohtia.

3) Jokainen elokuva täytyy aloittaa käsikirjoituksesta. Raamattua ei voida kääntää raamatullisesti tarkaksi elokuvaksi, koska melkein kaikki elokuvat tarvitsevat vuoropuhelun, jonka Raamattu tarjoaa vain harvoissa tilanteissa. Näin ollen käsikirjoittajan, uskova tai ei, on hankittava vuoropuhelu säilyttääkseen kerronnan jatkuvuuden, mikä tarkoittaa, että hänen täytyy lisätä Raamattuun siten sisällyttäen väärää tietoa. ”Raamattuun lisääminen” on kielletty Jumalan Sanassa (Snl. 30:6; Ilm. 22:18-19). Muutamat sellaiset produktiot yrittävät välttää joitakin käännösongelmista sisällyttämällä vain ne sanat, jotka löytyvät tietyistä raamattuversiosta. Tämä on suuresti harhaanjohtavaa, koska se antaa väärän vaikutelman, että produktio on tarkempi. Tarkempi kuin mikä? Elokuva on ennen kaikkea visuaalinen media. Kun henkilö lähtee teatterista katsottuaan väkevän elokuvan, voi melkein taata, että hän lähtee mukanaan kuvia eikä sanoja.

4) ”Raamatullinen” elokuva on väärin kuvien ja kohtausten kokoonpano. Yksikään raami ei ole tarkka. Silti monet suuresti arvostetut evankelikaaliset johtajat ylistivät elokuvaa *The Passion of the Christ* ”tähän mennessä tarkimpana raamatullisena elokuvana.” *Tähän mennessä?* – ikäänkuin filmimedia pystyisi etenemään kohti totuutta? Ei! Olettakaamme, että minun pitäisi katsoa videota, jonka on tehnyt joku toinen ja väittää, että se on dokumentti minun perheestäni. Katsottuani videon sanon hänelle, että videossa on jotkut asiat oikein, mutta että kaikki muu on väärin: vaimoni nimi on kyllä Peggy, mutta hän ei paina 150 kg. Minulla on kyllä viisi lasta, mutta he eivät ole kaikki tyttöjä. Lapseni ovat kyllä hyviä urheilijoita, mutta he eivät kuulu taitouintijoukkueeseen.

Minulle on sanottu aivan liian usein, että huolestani tarkkuudesta en ota huomioon sitä, että Jumala voi ”käyttää” näitä elokuvia. Jotkut ovat sanoneet, ”tosin on ongelmia, mutta...mutta...Herra voi käyttää elokuvaa saamaan ihmiset kiinnostumaan Raamatun lukemisesta,” mikä muuten oli History Channel'in elokuvan *The Bible* ilmoitettu päämäärä. Pitäisikö minun samalla tavalla päätellä, että epätarkka dokumentti ”minun perheeni” voisi saada jotkut kiinnostuneiksi tuntemaan perheeni? Olisiko se heille pettymys, että lapseni ovat kaikki oikein hyviä juoksijoita, mutta että kolme poikaani eivät ole suuria faneja taitouinnin ”urheilussa.” Mitä tapahtuu, kun ne monet miljoonat, joilla ehkä olisi motivaatio lukea Raamattua, niin johtuen kaikesta Hollywood'in draamasta, tehosteista, dialogista ja pakottavasta musiikista, tajuavat, että se ei olekaan ”kirjaversiossa”?

Samanlainen tilanne tuli esiin, kun *Bibleman*'in(hahmo, joka kilpailee suosioista supersankarien Batman, Superman, Spiderman, Iron Man, jne. kanssa) videosarja ja kiertue, yritti saada varkkarit innostumaan Raamatun lukemisesta. He huomasivat, että jos lapset lainkaan vaivautuivat vilkaisemaan Raamattuun, he pettyivät, kun eivät löytäneet kirjoitetusta Sanasta sitä lihallista jännitystä, jota olivat rakastaneet videolla.

5) Filmimediassa on monta muuta sille ainutlaatuista puolta, jotka vastustavat Raamatun kääntämistä tuohon viestintävälineeseen. Tämän taidemuodon kautta yritetään vakuuttaa yleisölle, että se, mitä he näkevät, on uskottavaa. Kohtauksen filmaaminen todellisella raamatullisella tapahtumapaikalla voi edistää sen tarkkuutta, mutta usein, jos tuo paikka ei aivan vastaa, mitä filmin ohjaaja uskoo yleisön hyväksyvän, se tehdään ”uskottavamalla” paikalla. Esimerkiksi elokuva *The Passion of the Christ*, jossa on Kristuksen ristiinnaulitseminen Israelissa, filmattiin suurimmaksi osaksi Italiassa.

6) Tämä kohta voi olla vakavin virhe. Ne, jotka ovat näytelleet Jeesuksen henkilöä hahmoa Raamattuun perustuvissa elokuvissa viime vuosisadalta alkaen, ovat kaikki kuvanneet väriä Kristuksia. Monet puhuivat sanoja, joita Jeesus ei puhunut ja esittivät väärin raamatullisen Jeesuksen henkilöä hahmoa. Yhtenä esimerkkinä eräässä TV:lle tehdyssä elokuvassa Juudas kysyy Jeesus-hahmolta, koskien hänen toimiaan rahanvaihtajien puhdistamisessa ulos Tempelistä. Jeesus vastasi, että hän puhalsi sen. Tämä on täydellisen, synnittömän Jumal-ihmisen väärä esittäminen. Silti on murheellista, että ne – yhdessä kaikkien muiden Jeesuksen väärin esittämisten kanssa – ovat ainoat esitykset, joita miljoonat ja jälleen miljoonat kaikkialla maailmassa voivat koskaan nähdä tai kuulla siitä Ainoasta, joka tuli pelastamaan heitä heidän synneistään.

7) Lopuksi, ongelma ei koske vain kadotettuja maailmanlaajuisesti, vaan se on myös kompastuskivi monille evankelikaalisille kristityille, jopa niille, joilla on kohtuullinen määrä raamatullista arvostelukykä. Puhuin eräässä konferenssissa vuosi elokuvan *The Passion of the Christ* teattereissa julkistamisen jälkeen. Kun istuin juttelemassa nuorten aikuisten uskovien ryhmän kanssa, Mel Gibson'in elokuva jotenkin tuli keskustelumme aiheeksi. Kuuntelin vähän vaivautuneena heidän palavaa filmin ylistämistään ja mietin, kuinka voisin esittää tärkeän pointin, ilman että näyttäisi, kuin ”saarnaisin” heille. Sitten mieleeni tuli ajatus: *Miksi en pitäisi näille raamatullisesti lukutaitoisille kristityille jonkinlaista raamattuvisaa?* Nähtyäni elokuvan kahteen kertaan ja kirjoitettuani aiheesta kirjan minulle oli helppoa kuvailla kahdeksaa kohtausta yksityiskohtaisesti.

Visaosuus oli, ”Kertokaa minulle mitkä kohtaukset ovat Raamatussa ja mitkä eivät.” Ryhmän konsensus oli, että viisi olivat raamatullisia ja kolme eivät. Heidän järkytyksekseen heillä oli vain kolme oikein; nimittäin kaikki kahdeksan olivat joko Mel Gibson'in elokuvaa tekevästä mielestä, tai mystisen nunnan kirjasta (*The Dolorous Passion of Our Lord Jesus Christ*), josta Gibson oli etsinyt lisää sisältöä luodessaan käsikirjoitustaan. Minulla on suuri huoli tulevasta visuaalisesta sukupolvesta.

Tietämättömyys visuaalisesta mediasta ns. raamatullisten produktioiden osalta on vakava ongelma kaikkien sukupolvien evankelikaalien keskuudessa. Ilman tukea evankelikaaleilta, joiden seurakunnat ostivat teattereita, jotta niiden lampaat ja vieraat voisivat nähdä filmin, Gibson'in elokuva *The Passion of the Christ* olisi ollut tappiollinen. Kirjassani *Showtime for the Sheep?* olisin voinut täyttää yhdeksän sivua suosituksilla evankelikaalisilta johtajilta tälle produktiolle, jota Gibson kuvaili *Christianity Today* -lehdelle ”hyvin mariaanisena elokuvanaan.”

Silti erottamisen puute on edelleen suuri. Seuraavassa muutamia suosittelijoita History Channel'in elokuvalla *The Bible*, joista useimmat olivat innoissaan sarjan ”raamatullisesta tarkkuudesta” ja ”että se tekee Raamatun eläväksi”: Rick Warren, Joel Osteen, Nicky Gumbel, Luis Palau, Tony Campolo, Erwin McManus, T. D. Jakes, Leith Anderson (National Association of Evangelicals), ja Jim Daly (Focus on the Family) (heidän suosituksensa sekä myös lisää suosittelijoita löytyy täältä: <http://www.outreach.com/the-bible/about.aspx> [7]).

Niin musertavalta kuin tämä arvostelukyvyn puuttuminen seurakunnassa voi tänä päivänä tuntua, se on vasta alkanut, kun Hollywood jatkaa väärää Raamatun kääntämistään kristityille. Rukoilkaa, että Herran kansa ottaisi sydämeensä Hänen varoituksen sanansa: ”Katsokaa, ettei kukaan teitä eksytä.” Vain tapa lukea päivittäin Jumalan Sanaa ja elää sitä, varustaa meidät välttämättömällä arvostelukyvillä välttääksemme petetyksi joutumisen. **TBC**

(Suomessa Hollywoodin uusien raamattuelokuvien palava suosittelija on **Hannu Haukka**. Katso Itäraportti-ohjelma 26.8.2013 TV7:n arkistossa alkaen kohdasta 8:30: <http://www.tv7.fi/vod/player/?program=31298> Hänen perustamansa **Alfa TV** lähetti Suomessa raamattusarjan *The Bible*. Suom. lisäys)